

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024/2025-2025/2026

(skrajne daty)

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Ekologia krajobrazu kulturowego
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Przyrodniczych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Kolegium Nauk Przyrodniczych Instytut Nauk Rolniczych, Ochrony i Kształtowania Środowiska
Kierunek studiów	Ochrona środowiska
Poziom studiów	studia II stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok I, semestr 2
Rodzaj przedmiotu	specjalnościowy (OiZZP)
Język wykładowy	j. polski
Koordynator	dr hab. Andrzej Bobiec, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. Andrzej Bobiec, prof. UR

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Zajęcia terenowe	Liczba pkt. ECTS
2	16			12				12	3

1.2. Sposób realizacji zajęć zajęcia w formie tradycyjnej zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) wykład:**

zaliczenie bez oceny

Ćwiczenia laboratoryjne: zaliczenie z oceną

zajęcia terenowe: zaliczenie

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Podstawy ekologii ogólnej; podstawy GIS; znajomość j. angielskiego na poziomie umożliwiającym czytanie ze zrozumieniem opracowań dotyczących krajobrazu.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Rozpoznawanie wzorców przestrzennych oraz procesów dynamicznych w wiejskich krajobrazach kulturowych.
C ₂	Identyfikacja oraz określenie roli czynników antropogenicznych (kulturowych) w kształtowaniu krajobrazu wiejskiego.
C ₃	Porównanie historycznych i współczesnych form wykorzystania krajobrazów wiejskich w kontekście ekologii krajobrazu
C ₄	Znaczenie krajobrazu kulturowego oraz formy i sposoby jego ochrony.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	Rozpoznaje i rozumie ekologiczne znaczenie zaburzenia antropogenicznego w kształtowaniu i funkcjonowaniu współczesnych i historycznych krajobrazów kulturowych.	K_Wo1
EK_02	Rozpoznaje i rozumie ekologiczne znaczenie współczesnych trendów zmian w krajobrazie wiejskim jako czynników zagrożenia dla jakości i poziomu świadczeń ekosystemowych.	K_Wo1 K_Wo4
EK_03	Na podstawie obserwacji w terenie dokonuje sensownej oceny stanu krajobrazu oraz przedstawia uzasadnione hipotezy dotyczące obserwowanych trendów i odpowiedzialnych za nie czynników.	K_Uo6
EK_04	Docenia znaczenie tradycyjnej gospodarki wiejskiej w kształtowaniu i ochronie cennych bio-kulturowych krajobrazów i związanych z nimi siedlisk przyrodniczych.	K_Uo6
EK_05	Identyfikuje powiązania pomiędzy elementami środowiska w krajobrazie oraz typy krajobrazu, w tym kulturowego.	K_U10
EK_06	Ocenia wpływ struktury krajobrazu na możliwości kształtowania powiązań przyrodniczych oraz optymalnych form gospodarki.	K_Uo4 K_U10 K_Ko1

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne

Krajobraz wiejski w kontekście teorii ekologii krajobrazu
Specyfika wiejskiego krajobrazu kulturowego: struktura, dynamika, różnorodność
Rola zaburzeń antropogenicznych (i zoo-antropogenicznych) w kształtowaniu i utrzymaniu krajobrazowej różnorodności
Przeobrażenia i zagrożenia wiejskich krajobrazów kulturowych.
Wiejski krajobraz kulturowy jako krajobraz żywności.
Ochrona krajobrazu kulturowego w świetle obowiązujących systemów ochrony przyrody oraz zmian klimatycznych

B. Problematyka ćwiczeń laboratoryjnych oraz zajęć terenowych

Treści merytoryczne
Struktura pionowa krajobrazu i jej wpływ na procesy zachodzące w środowisku.
Typy krajobrazu jako pochodnej gospodarki.
Przyrodnicze jednostki przestrzenne. System przyrodniczy terenu a optymalne formy zagospodarowania przestrzennego.
Wpływ struktury poziomej krajobrazu na procesy ekologiczne w krajobrazie kulturowym.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład z prezentacją multimedialną, wykład z demonstracją w terenie, prace inwentaryzacyjne i pomiarowe; Opracowanie danych i prezentacja wyników z dyskusją; Analiza i dyskusja dotycząca przedstawionego materiału dydaktycznego; ćwiczenia praktyczne polegające na analizie i rozwiązaniu wybranego problemu, w tym w oparciu o materiały kartograficzne i zdjęcia.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
EK_01	Kolokwia, obserwacja w trakcie zajęć, pytania sprawdzające	W, Ćw. lab.
EK_02	Kolokwia, obserwacja w trakcie zajęć, pytania sprawdzające	W, Ćw. lab.
EK_03	Obserwacja w trakcie zajęć	Zaj. terenowe
EK_04	Obserwacja w trakcie zajęć	Zaj. terenowe
EK_05	Rozstrzygnięcie problemu podczas pracy w grupie	Ćw. lab.
EK_06	Rozstrzygnięcie problemu podczas pracy w grupie	Ćw. lab.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Zaliczenie na podstawie kolokwium, realizacji projektu i bieżącej aktywności.
O ocenie pozytywnej z kolokwium i sprawozdania decyduje liczba uzyskanych punktów:
dst >50-60%, dst plus >60-70%, db >70-80%, db plus >80-90%, bdb >90%

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	40
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (konsultacje)	8
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, kolokwium, itp.)	27
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

--	--

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Balon J., Jodłowski M. (red.), 2009, Ekologia krajobrazu - problemy badawcze i utylitarne, Problemy Ekologii Krajobrazu, t. 23, Polska Asocjacja Ekologii Krajobrazu, IGiGP UJ, Kraków.

http://denali.geo.uj.edu.pl/publikacje,000146?&page=Geoekologia&menu=3&nr=000146_13&brf=summary

Literatura uzupełniająca:

Bobiec A. 2020. Eko-historyczna amnezja przyczyną słabości ochrony przyrody. W: Zaczęło się od Tatr : historia i współczesność ochrony przyrody w Polsce / redakcja Piotr Dąbrowski. Oficyna Wydawnicza Wierchy ; Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK, Kraków, s. 241-249.

Bobiec A., Podlaski R., Ortyl B., Korol M., Havryliuk S., Öllerer K., Ziobro J.M., Pilch K., Dychkevych V., Dudek T., Mázsa K., Varga A., Angelstam P. 2019. Top-down segregated policies undermine the maintenance of traditional wooded landscapes : Evidence from oaks at the European Union's eastern border. *Landscape and Urban Planning* 189: 247-259.

Bobiec A., Ćwik A., Gajdek A., Wójcik T., Ziaja M. 2021. Between Pocket Forest Wilderness and Restored Rural Arcadia : Optimizing the Use of a Feral Woodland Enclave in Urban Environment. *Forests* 12: 1173. <https://doi.org/10.3390/f12091173>

Bobiec A., Paderewski J., Gajdek A. 2021. Urbanisation and globalised environmental discourse do not help to protect the bio-cultural legacy of rural landscapes.

Landscape and Urban Planning 208: 104038.

<https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2021.104038>

Wójcik T., Makuch-Pietraś I., Ziaja M., Ćwik A., 2018, A quarry – a wound in the landscape or enrichment of its structure? 18-th International Multidisciplinary Scientific Geoconference SGEM 2018. Conference proceedings, vol. 18, Ecology, Economics and Legislation, Issue 5.2. Ecology and environmental protection. s. 11-18.

<https://doi.org/10.5593/sgem2018/5.2>

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej